خط حزب‌الله

هفته‌نامه خبری - تبیینی نمازهای جمعه، مساجد و هیئت‌های مذهبی | سال چهارم، شماره ۱۶۲ | هفته سوم آذر ۹۷ | نشریه جامعه مؤمن و انقلابی | KHAMENEI.IR

نهم اسفندماه سال ۷۹، رهبر انقلاب به رسم همیشگی، دیداری با دانشجویان برقرار می‌کنند. این بار اما بر خلاف سال‌های اخیر، جای میهمان و میزبان تغییر کرده بود. میهمان، رهبر انقلاب بود و میزبان هم دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر. در ابتدای دیدار، رهبر انقلاب، بیاناتی را مطرح می‌کنند و بعد از آن، نوبت به سؤالات دانشجویان می‌رسد. اما هنوز چند تا از سؤالات دانشجویان مطرح نشده بود که وقت اذان ظهر شد. برای همین قرار شد، جلسه‌ی دیگری برای پاسخ به سؤالات برگزار شود. ۱۳ روز بعد، یعنی ۲۲ اسفندماه، این دیدار برگزار می‌شود. این بار اما این دانشجویان بودند که میهمان رهبر انقلاب در حسینیه‌ی امام خمینی می‌شوند. در ابتدای جلسه، رهبر انقلاب چنین می‌گویند: «سؤال‌هایی را که عزیزان در آن جلسه داده بودند، در این جا دوستان ما نگاه کردند. بعضی از نوشته‌ها اظهار محبّت به من است؛ در تعداد بسیار کمی هم پاره‌ای درخواست‌های شخصی و خصوصی مطرح شده است، که من اینها را جدا کردم. تعداد نزدیک به سیصد ورقه هم سؤال است. اگر ما بخواهیم سیصد دقیقه هم صرف این کار بکنیم، پنج ساعت طول می‌کشد و در واقع برای من عملی نیست که بخواهم همه‌ی سؤال‌ها را جواب بدهم. در عین حال گفتم به هیچ وجه سؤال‌ها را گزینش نکنند؛ لذا آنها را همین‌طور در این جا گذاشته‌اند و من یکی یکی آنها را برمی‌دارم و پاسخ می‌دهم.»

البته سابقه‌ی حضور آیت‌الله خامنه‌ای در دانشگاه و تعامل با دانشجویان به قبل از انقلاب برمی‌گردد و این مهم، بعد از انقلاب، چه در دوران ریاست جمهوری و چه در دوران رهبری هم ادامه پیدا کرد. مثلا رهبر انقلاب در سال ۷۷ در دو تاریخ متفاوت در دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه تهران، در سال ۷۸ در دانشگاه صنعتی شریف، در سال ۷۹ در دانشگاه امیرکبیر، در سال ۸۲ در دانشگاه شهید بهشتی و در سال ۸۷ در دانشگاه علم و صنعت حاضر شده و به سؤالات صریح دانشجویان پاسخ داده‌اند.

این رسم، تا به امروز همچنان برقرار است و رهبر انقلاب، سالی چند بار به بهانه‌های مختلف (مثلا ماه رمضان، روز ۱۳ آبان، سفرهای استانی، و همایش نخبگان) با دانشجویان دیدار می‌کنند. دیدارهایی که بعضا چندین ساعت طول می‌کشد و بخش عمده‌ی این جلسات به اظهارنظر نمایندگان تشکل‌های دانشجویی اختصاص دارد و آنها هم از پرسیدن سؤالات صریح و حتی نقد بی‌پرده‌ی حاکمیت، به هیچ‌وجه مضایقه نمی‌کنند. گاهی اوقات حتی برخی از وسط جمعیت بلند شده و از رهبری می‌خواهند تا حرفشان را بزنند. رهبر انقلاب هم تا آنجا که وقت یار باشد، معمولا اجازه‌ی طرح بحث و سؤال را می‌دهند. همین‌ها هم هست که رهبر انقلاب را به "پاسخگوترین مسئول" کشور برای دانشجویان تبدیل کرده است. «خط حزب‌الله» در اطلاع‌نگاشت این هفته، به بهانه‌ی روز دانشجو، هشت سؤال دانشجویان در این دیدارها از رهبر انقلاب، و پاسخ ایشان را البته با تلخیص (به دلیل محدودیت صفحه) منتشر می‌کند.

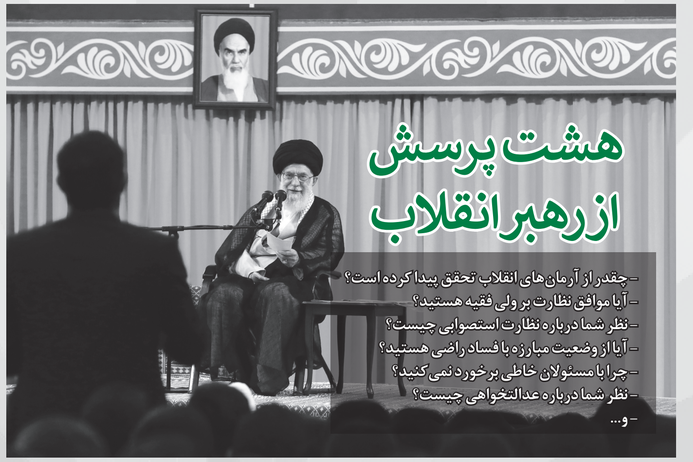

هشت پرسش از رهبر انقلاب

- چقدر از آرمان‌های انقلاب تحقق پیدا کرده است؟
- آیا موافق نظارت بر ولی فقیه هستید؟
- نظر شما درباره نظارت استصوابی چیست؟
- آیا از وضعیت مبارزه با فساد راضی هستید؟
- چرا با مسئولان خاطی برخورد نمی‌کنید؟
- نظر شما درباره عدالتخواهی چیست؟
- و...

۱. در آغاز انقلاب اسلامی، این انقلاب ادّعاهایی داشت. در حال حاضر بعد از گذشت حدود بیست سال، چقدر به آن ادّعاها رسیده‌ایم؟

این سؤال مهمی است. این انقلاب بیش از ادّعا، «آرمان»هایی داشت. انقلاب نیامده بود که برای مردم ایران پاسخگویی کند. انقلاب، انقلاب خود مردم بود. مردم برای تحقّق آرمان‌هایی انقلاب کردند. این آرمان‌ها عبارت بود از ساختن یک ایران آباد و آزاد، داشتن مردم آگاه و برخوردار از عدالت اجتماعی، نجات از وابستگی و عقب‌ماندگی علمی و استبداد و قهری که آن روز بر این مملکت حکمفرما بود. می‌پرسید ما چقدر به این اهداف رسیده‌ایم؟ من عرض می‌کنم که تحقّق این اهداف، تدریجی است؛ چیزهایی است که باید برای آن تلاش و مجاهدت کرد و قدم به قدم پیش رفت. نظام اسلامی، یک نظام پیش‌ساخته - مثل خانه‌های پیش‌ساخته - نیست؛ نظامی است که باید آجر آجر و سنگ سنگ روی هم چید و آن را بالا برد. در اثنای این کار، طبیعی است که مشکلاتی پیش بیاید... بنابراین در این راه، مشکلات فراوانی وجود دارد. کمبود مصالح، رفیق نیمه‌راه و آدم‌های طمّاع و قدرت‌طلب، بخشی از این مشکلات است. ما باید این نظام را بسازیم و ذرّه ذرّه و قدم به قدم پیش برویم... البته اگر از من بپرسید که چقدر پیش رفته‌ایم، خواهم گفت ما زیاد پیش رفته‌ایم... ما پیشرفت زیادی کرده‌ایم؛ منتها اگر از من بپرسید که آیا به این حد قانعم، پاسخ من این است: ابداً. (۷۹/۱۲/۲۲، دانشگاه امیرکبیر)

۲. آیا نهادها و دستگاه‌های مربوط به رهبری تحت نظارت و بازرسی هستند یا فوق نظارتند؟ آیا نمایندگان شما در نهادها و استان‌ها نظارت می‌شوند؟

خود رهبری هم فوق نظارت نیست؛ چه برسد به دستگاه‌های مرتبط با رهبری. بنابراین همه باید نظارت شوند. نظارت بر کسانی که حکومت می‌کنند... برای این که امانت به خرج دهند و سوءاستفاده نکنند و نفس‌شان طغیان نکند، یک کار لازم و واجب است و باید هم باشد... بنابراین چنین نیست که دستگاه‌های مربوط به رهبری از نظارت معاف باشند؛ نه، به نظر ما بازرسی‌ها لازم است. البته الان هم هستند و نظارت هم می‌شوند. البته معنای این حرف این نیست که هیچ خطایی اتفاق نمی‌افتد؛ اما بنابر مسامحه کردن و اجازه خطا دادن نیست. (۷۹/۱۲/۹، دانشگاه امیرکبیر)

۳. در شرایط امروز، مجلس خبرگان سالی دو بار جلسه می‌گذارد و بیشتر به دادن بیانیه اکتفا می‌کند. آیا با این رویه، مجلس خبرگان می‌تواند نظارتی روی ولی فقیه داشته باشد؟

مجلس خبرگان یک هیأت تحقیقی دارد؛ مسؤول رسیدگی به کارهای رهبری، آن هیأت تحقیق است. کار آن هیأت سالی یک بار نیست؛ آنها کار خودشان را می‌کنند، کار رهبری هم جلوِ چشم همه است... آن هیأت می‌آید، تحقیق و پرس‌وجو می‌کند. پشت سر هیأت تحقیق، مجلس خبرگان است که این هیأت می‌رود به آنها گزارش می‌دهد. پشت سر مجلس خبرگان هم مردم هستند. نظارت هم باید جدّی و بدون رودربایستی باشد. این نظر خودمن است و بارها هم به اعضای خبرگان و غیرخبرگان و دیگران این را گفته‌ام. من نظارت را دوست می‌دارم و از گریز از نظارت - اگر در کسی و در جایی باشد - به شدّت گله‌مندم. (۷۹/۱۲/۲۲، دانشگاه امیرکبیر)

۴. آیا محروم شدن شهروندان از حق طبیعی انتخاب شدن به وسیله‌ی نظارت استصوابی، باعث بی‌اعتماد شدن مردم به پایه‌های نظام نمی‌شود؟

این نظارت شورای نگهبان، طبق قانون و متکی به قانون اساسی است... این نظارت هم برای شهروندان عادی و معمولی نیست؛ این برای آن است که یک آدم ناباب، یک آدم مضر و یک آدم بد، به این مرکز حساس وارد نشود. نظارت استصوابی برای همین است که جلوِ آدم‌هایی که بر طبق قوانین کشور، صلاحیت آمدن به این منصبِ حساس را ندارند - چه مجلس، چه ریاست جمهوری و چه در بقیه جاهایی که این نظارت وجود دارد؛ مثل مجلس خبرگان و دیگر جاها - گرفته شود و اینها نتوانند وارد این مراکز حساس شوند. نظارت استصوابی چیز خوبی است؛ چیز بدی نیست. آنهایی که انتقاد می‌کنند و ایراد می‌گیرند، ادعایشان این است که شورای نگهبان رد و قبولش بر اساس گرایش‌های سیاسی است. البته این واقعیت ندارد. حالا ممکن است کسی یک وقت یک جایی را درست نفهمد و غلط بفهمد که آن بحث دیگری است؛ اما مبنا، مبنای قانونی است. (۷۸/۹/۱، دانشگاه شریف)

۵. آیا اقدامات قوای سه گانه در مورد پیام هشت مادّه‌ای حضرت عالی در خصوص «مبارزه با مفاسد اقتصادی» راضی کننده است؟

من خصوصی به شما عرض می‌کنم: نه! واقعاً من از آنچه اتّفاق افتاده، راضی باشم؟ نه، کمتر از آن حدّی است که بنده را خشنود و راضی کند؛ اما انصافاً تلاش کردند. در جلسه‌ای که اخیراً با مسؤولان قوای سه‌گانه داشتیم، به آنها گفتم دو سال گذشت. قوّه قضاییّه و قوّه مجریّه گزارش فعالیت‌های خود را آوردند. حجم فعالیت‌ها خوب است - در این نمی‌شود تردیدی داشت - ستادی هم تشکیل داده‌اند که نسبتاً فعال است؛ لیکن آن مقداری که بنده را راضی کند، نیست. (۸۲/۲/۲۲، دانشگاه شهید بهشتی)

۶. نهاد قوّه قضاییّه با همه زحماتی که می‌کشد، دچار مشکلات فراوانی است. قاضی به شدّت در حال خراب شدن است و نظارت کافی و لازم بر اجزای قوّه قضاییّه نمی‌شود.

البته قوّه قضاییّه مُحسّناتی هم دارد؛ کارهای خوبی هم در آن شده؛ ممکن است عیوبی هم داشته باشد. آنچه بنده می‌توانم عرض کنم، این است که قوّه قضاییّه رو به پیشرفت است؛ این چیزی است که بنده می‌فهمم و واقع قضیه هم همین است. معیار و ملاک باید این باشد. خیلی از کارها تدریجی انجام می‌گیرد؛ اما آنچه مهم است این است که انسان باید احساس کند این جریان به سمت جلو حرکت می‌کند. البته گاهی کم‌شتاب است، که باید پر شتاب‌ترش کرد؛ اما آنچه باید مورد اعتراض قرار گیرد - اگر هست - سکوت، رکون، نرفتن به سمت جلو و یا - خدای نکرده - رفتن به سمت عقب است. بنده این را در قوّه قضاییّه احساس نمیکنم؛ بنده حرکت به جلو را به‌طور روشن حس می‌کنم. البته بلاشک عیوبی هم وجود دارد؛ همان‌طور که در خیلی جاهای دیگر هم هست؛ در خود ما هم وجود دارد. (۸۲/۲/۲۲، دانشگاه شهید بهشتی)

۷. با این که شما از اوضاع مملکت خبر دارید و وضع مردم را خوب درک می‌کنید، ولی چرا کاری انجام نمی‌دهید؟ اگر مسؤولان گوش نمی‌کنند، چرا با آنها برخورد نمی‌کنید و افراد لایق و قابل اعتماد و دلسوز برای ملت را جایگزین آنها نمی‌کنید؟

این که چرا من افرادی را نمی‌گمارم؛ پاسخ این است که طبق قانون عمل می‌کنم. گماشتن افراد، به عهده‌ی رهبری نیست. مهم‌ترین و بیشترین بخش‌های کشور، بخش‌هایی هستند که مسؤولیت گماشتن افراد در رأس آنها با رهبری نیست. طبق قانون، روالی وجود دارد؛ باید آن روال عمل شود. اعتراض به آنها هم، باز روال قانونی دارد که اگر مسؤولی کم کاری داشت و این ثابت شد، چگونه باید با او برخورد کرد... مسائل کشور هم این گونه ساده و یکدست و قابل اندازه گیری با یک نگاه نیست که ما بگوییم فلان مسؤول توانست، یا فلان مسؤول نتوانست... آن جایی که شما می‌بینید بنده به کسی اعتراضی می‌کنم، هنگامی است که جمع‌بندی همه‌جانبه‌ای نسبت به آن کار صورت گرفته؛ والّا این‌طور نیست که انسان بتواند از دور نسبت به کار مسؤولی، ارزیابی‌ای کند و او را محکوم یا تأیید نماید. (۷۹/۱۲/۲۲، دانشگاه امیرکبیر)

۸. آیا دانشجو باید در مقابل بی‌عدالتی‌ها و عدم مساوات، همچنان ساکت و بی‌تفاوت باشد یا خیر؟

درباره این موضوع صحبت کردیم. بنده معتقد به این نیستم که دانشجویان باید سکوت کنند و هیچ حرفی نزنند؛ به این هم معتقد نیستم که دانشجویان باید از خودشان در وسط میدان «تحرّک عملی» نشان دهند؛ بلکه معتقدم دانشجو در زمینه‌ی عدالتخواهی باید اصل قضیه را مطالبه کند: جا انداختن فکر عدالتخواهی در ذهن مردم، در ذهن خانواده‌ها و در ذهن هر کسی که در حوزه‌ی کار او قرار می‌گیرد. (۸۲/۲/۲۲، دانشگاه شهید بهشتی)

این شماره تقدیم می‌شود به روح بلند
شهید احمد کشوری

مفهوم شهادت به زندگی انسان کمک می‌کند

معنا و مفهوم شهادت، هم به زندگی مادّی و هم به زندگی معنوی انسان کمک می‌کند. یک ملت، اگر معنای شهادت را فهمید و دانست که برای آرمان‌ها چگونه می‌شود رفت و جان فدا کرد، آن وقت می‌تواند بی‌دغدغه و با استقلال زندگی کند؛ زیرا مرگ دیگر مانعی برایش نیست. اگر جز این باشد، دشمن او را از مرگ خواهد ترساند و مثل بعضی از کشورها، بعضی از دولت‌ها و بعضی از ملت‌هایی خواهد شد که در مقابل دشمنان، ضعف نفس نشان می‌دهند. ● ۷۵/۲/۲۶

تاریخ شهادت: ۱۵ آذر ۵۹

شهادت: بدست عوامل نیروی بعث صدام

مزار: قطعه ۲۴ بهشت زهرا

نشریه جامعه مؤمن و انقلابی | صاحب امتیاز: مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای) | ارتباط با خط حزب‌الله | پیامک: ۱۰۰۰۱۰۲۸ | دورنگار: ۰۲۱-۶۶۹۷۷۳۲۸ | ای‌گپ: iGap.net/khattehezbollah | بله: ble.im/khattehezbollah | گپ: Gap.im/KhatteHezbollah | سروش: Sapp.ir/KhatteHezbollah

کلام امام

مراقب نفوذ جریان‌های فاسد در دانشگاه‌ها باشید

آنچه کراراً تذکر داده‌ام، و رمز پیروزی است؛ اتحاد گروه‌های دانشجویی و تشکیل یک گروه اسلامی - ملی است در مقابل منحرفان که کوشش دارند تفرقه بیفکنند، و شما جوانان عزیز را - که امید کشور هستید و سعادت و ترقی میهن بسته به فعالیت شماست - به تباهی بکشند و نگذارند در راه تعالی کشور قدم بردارید، و به علم و ادب - که مایه‌ی پیشرفت و رهایی از استعمار و استثمار نو و کهنه است - اشتغال پیدا کنید. و باید بدانید اختلاف و تفرقه، سرچشمه‌ی تمام بدبختی‌ها و اسارت‌هاست. ممکن است عناصر فاسدی در دانشگاه و سایر مدارس در بین جوانان ما نفوذ کنند و با برنامه‌ای حساب‌شده تفرقه‌افکنی کنند. لازم است با هوشیاری آنان را شناسایی کنید و بشناسانید، که جوانان عزیز ما از توطئه‌ی آنان مطّلع شوند، و در راه خنثی نمودن آن کوشا شوند. ● ۳۱ شهریور ۵۸

حزب‌الله این است

از حرکت رو به جلوی جوان مؤمن انسان حیرت می‌کند

این همه جوانِ خوب در کشور هست؛ شما ببینید الان در فضای مجازی چه خبر است! چقدر «مُضِلّاتُ الفِتَن» در این فضای مجازی و در ماهواره‌ها و در این تشکیلات وجود دارد و جوان در معرض همه‌ی اینها است، در عین حال شما ببینید راه‌پیمایی اربعین چه‌جوری است، اعتکاف چه‌جوری است، نمازجماعت‌های دانشگاه‌ها چه‌جوری است. اینها خیلی مهم است؛ چرا ما اینها را نباید ببینیم؟ اینها نشان‌دهنده‌ی این است که حتّی معنویّت که سخت‌ترین [بخش] است - آن بخش معنویِ فرهنگ - دارد پیشرفت می‌کند. جلسات ماه رمضان را شما ملاحظه کنید؛ بنده بخصوص در ماه رمضان‌ها و همچنین محرّم و صفر از این معنا استفسار می‌کنم و از کسانی سؤال می‌کنم که بروند تحقیق کنند، کار کنند و ببینند نسبتِ جلساتِ امسالِ ماه رمضان به سال گذشته چیست؛ می‌روند گزارش می‌آورند؛ انسان واقعاً حیرت می‌کند از این پیشرفت، از این حرکتِ رو به جلو. ● ۹۷/۶/۱۵

درس اخلاق

از قول به غیر علم پرهیز کنید

در مسئله‌ی اخلاق، این نکته را هم عرض بکنم - ... زیرا جزو اساسی‌ترین مسائل است - پرهیز از قول به غیر علم، از غیبت، از تهمت. من خواهش می‌کنم شما جوان‌های عزیز به این مسئله اهتمام بورزید. اگر چنانچه ما چیزی را به کسی نسبت بدهیم که در او نیست، خب این می‌شود تهمت. اگر چنانچه چیزی را بگوئیم که به آن علم نداریم؛ مثلاً یک شایعه است - یک نفری یک حرفی را از قول یکی نقل می‌کند، ما هم همان را دوباره تکرار می‌کنیم - خب، این کمک کردن به شایعه است، این شایعه‌پردازی است؛ قول به غیر علم است... «و لا تقف ما لیس لک به علم». «لا تقف»، یعنی چیزی را که علم به آن نداری، دنبال نکن، دنبال نرو. دنبال کردن، هم در زمینه‌ی عمل هست، هم در زمینه‌ی گفتار هست. وقتی شما یک چیزی را گفتید که به آن علم ندارید، این هم اختفاء امری است که انسان به آن علم ندارد. لذا دنبالش میفرماید: «انّ السّمع و البصر و الفؤاد کلّ اولئک کان عنه مسئولا». ● ۹۱/۵/۱۶

تفسیر قرآن

بدون قیام و حرکت نمی‌شود به هیچ‌یک از اهداف رسید

آنچه پیغمبر به آن دعوت کرد، همان چیزهایی است که بشر در همه دوره‌های تاریخِ زندگی به آن نیازمند است. پیغمبر، انسان را به علم دعوت کرد. اوّلین آیاتِ قرآن، تجلیل از علم است: «اقرأ باسم ربّک الّذی خلق. خلق الانسان من علق. اقرأ و ربّک الأکرم. الّذی علّم بالقلم».(۱) ابتدا تعلیم را مطرح کرد. دانش، وسیله نجات و رستگاری انسان است که به زمان و مکانی خاص بستگی ندارد و مربوط به همه دوره‌های زندگی بشر است. پیغمبر، انسان‌ها را به حرکت و قیام دعوت کرد. خدای متعال در اوّلین آیاتِ نازل بر پیغمبر فرمود: «قم فأنذر(۲)»؛ قیام کردن، حرکت کردن، از حالت رکون و جمود خارج شدن و خود را مسؤول دانستن. «قل انّما اعظکم بواحدة أن تقوموا للّه(۳)»؛ قیام للّه در همه شرایط زندگی بشر کارساز است و بدون قیام و حرکت نمی‌شود به هیچیک از اهداف عالیه رسید. ● ۱۸۲/۷/۲ علق: ۴-۱ | ۲) مدّثّر: ۲ | ۳) سبأ: ۴۶

خانواده ایرانی

رفتار با زن باید با احترام و محبت باشد

احترام زن و تکریم زن، یک مسئله است - که این حتماً باید مورد توجه و عنایت خاص باشد - رفتارهای زنان در محیط خانوادگی، در محیط کسب و کار، در محیط سیاست، در محیط اجتماعی، یک مسئله است؛ رفتار با زنان هم یک مسئله است. رفتار با زنان، ناظر به مردان است؛ چه مردان خانواده - مثل پدران، برادران و همسران - چه مردانی که در محیط‌های کار برخورد می‌کنند. رفتار با زن باید احترام‌آمیز، محبت‌آمیز، همراه با نجابت و همراه با عفت باشد. بنابراین، هم تکریم زن، هم وظیفه‌ی زن، هم وظیفه‌ی نسبت به زن، جداگانه باید مورد توجه و برنامه‌ریزی قرار بگیرد. ● ۹۲/۲/۱۱

سخن هفته

مطالبه رهبر انقلاب از دانشجویان برای بالا بردن قدرت تحلیل سیاسی

دانشجوی زمانه خود باش!

اول. ما در عصر انفجار اطلاعات، یا به تعبیر بهتر، "بمباران اطلاعات" قرار داریم. هر کدام از ما، از اول صبح تا نیمه‌ی شب، چه بخواهیم و چه نخواهیم، در معرض انواع و اقسام اطلاعات قرار داریم. اطلاعاتی که گاه درست‌اند و راه‌گشا، و گاه جز شایعه و دروغ و فریب، چیزی نیستند. این سال‌ها که شبکه‌های اجتماعی پیام‌رسان هم گسترش و نفوذ بیشتری پیدا کرده‌اند، اطلاعات و اخبار در کسری از ثانیه، به سایر افراد جامعه منتقل می‌شود. پس ناچاریم برای چگونگی مواجهه‌ی با آن فکری کنیم. وگرنه ممکن است فریب اطلاعات و اخبار غلط و نادرست را بخوریم، آنچنان که بعضی‌ها خوردند و مغفول شدند.

دوم. واقعیت این است عمده‌ی حوادث تلخی که در دوران انقلاب اسلامی و حتی تاریخ اسلام در جامعه‌ی اسلامی اتفاق افتاد، به دلیل عدم داشتن "تحلیل سیاسی درست از شرایط زمانه" بود. «من یک وقت در دوران زندگی تقریباً پنج‌ساله‌ی حکومت امیرالمؤمنین (علیه السلام) و آنچه که پیش آمد، مطالعات وسیعی داشتم. آنچه من توانستم به عنوان جمع‌بندی به دست بیاورم، این است که تحلیل سیاسی ضعیف بود. البته در درجه‌ی بعد، عوامل دیگری هم بود؛ اما مهم‌ترین مسأله این بود. والّا خیلی از مردم هنوز مؤمن بودند؛ اما مؤمنانه در پای هودج ام‌المؤمنین در مقابل علی (علیه السلام) جنگیدند و کشته شدند! بنابراین، تحلیل غلط بود.» ۷۰/۶/۲۷ در نقطه‌ی مقابل، آن کسانی که در تاریخ اسلام، ماندگار شدند و نام آنها بر تارک جهان تشیع می‌درخشد، نه به خاطر صرفا خواندن چند رکعت نماز و روزه و انجام مستحبات، که به دلیل "موضع‌گیری‌های سیاسی" آنها بود. اگر تاریخ، جناب سلمان و مالک و عمار را می‌ستاید و جزو ستارگان جهان اسلام محسوب می‌شوند، به دلیل موضع‌گیری‌های سیاسی درست آنها، در لحظه‌ی درست و به‌هنگام بوده است.

سوم. سال گذشته رهبر انقلاب در دیدار با دانشجویان در ماه مبارک رمضان، برای بار چندم، از یک عیب بزرگ جنبش دانشجویی سخن گفتند: «دانشجوی انقلابی مسلمان، دانشگاه را فتح کرد؛ این را شما بدانید. یعنی دانشجوهای مسلمان، هم در مباحثات توانستند دانشگاه را فتح کنند، هم در مبارزات جنگی؛ یعنی در همین اتّفاقاتی که افتاد، دانشجوها توانستند دانشگاه را فتح کنند؛ بعد هم که خب به تعطیلی دانشگاه و مانند اینها [انجامید]. منتها [بعد] در بین خود مجموعه‌ی دانشجوی مسلمان، یک اختلالاتی به وجود آمد. دانشجوی مسلمان، دانشگاه را فتح کرد، لانه‌ی جاسوسی را فتح کرد امّا خودش از درون مغلوب شد! این به نظر من نکته‌ی قابل توجّهی است. چرا؟ برای خاطر اینکه دچار ضعف تحلیل و ضعف محتوا بود؛ هیجانات بود، خیلی هم تند... منتها آن ذهنیّت، از محتوای لازم خالی بود، [لذا] در یک نقطه‌ی حسّاسی ضربه خورد.» ۹۶/۳/۱۷

در مقابل این دیدگاه اما، دیدگاه افرادی قرار داشته و دارد که برای بهره‌برداری سیاسی از دانشجویان در مواقع نیاز، معتقدند اساسا چه نیازی است که دانشگاه و دانشجو، وارد مسائل سیاسی شوند و درباره‌ی آن تحلیل داشته باشند. اما رهبر انقلاب صریحا به نقد این دیدگاه برخاسته و چندین بار نسبت به آن هشدار دادند: «من سال‌ها پیش در همین حسینیه، یک جمله‌ای گفتم که آن وقت بعضی از مسئولان هم گله‌مند شدند. آن جمله راجع به تحرک سیاسی دانشجویان در دانشگاه‌ها بود؛ این لازم است؛... این جوان را ما برای فردای اداره‌ی کشور لازم داریم. این باید سیاست را بفهمد؛ مغزش در زمینه‌ی سیاست، مغز پخته و کارآمدی باشد؛ والّا فریبش می‌دهند و زمینش می‌زنند... قدرت تحلیل که نبود، انسان فریب تحلیل فریبگر بیگانه را می‌خورد. در دنیای سیاست هیچ کسی صریحاً نمی‌آید بگوید که من می‌خواهم به تو ظلم کنم؛ نه به یک ملت، نه به یک شخص؛ این‌طور که نمی‌گویند. می‌آیند با «مغالطه‌های سیاسی» کاری می‌کنند که بتوانند بر او تسلط پیدا کنند... ما باید کاری کنیم که این جوان ما بتواند مغالطه را بشناسد... قدرت تحلیل سیاسی این است؛ بایستی این را در جوان به وجود آورد.» ۸۵/۵/۲۳ برای همین رهبر انقلاب، اصطلاح «بیداری دانشجویی» را در اوایل دهه‌ی هفتاد خلق کردند و فرمودند: «دانشجویان! بیدار بمانید... دانشجویی که اصلاً نفهمد در دنیا چه می‌گذرد، این دانشجو، دانشجوی زمان خودش نیست؛ مرد زمان خودش نیست.» ۷۲/۸/۱۲

چهارم. دانشگاه "باشگاه احزاب" نیست، دانشگاه هم نه محلی برای "سیاست‌بازی"، که جولانگاه "سیاست‌ورزی" است. برای اینکه جنبش دانشجویی نیز آلت دست جریان‌ها و گروه‌های سیاسی قرار نگیرد، ناچار است که دارای "تحلیل سیاسی" درست و همه‌جانبه باشد. به همین علت هم رهبر انقلاب، در بحبوحه‌ی آشوب‌های بعد از انتخابات ۸۸، اصطلاح "افسران جنگ نرم" را به کار بردند. «در این جنگ نرم، شما جوان‌های دانشجو، افسران جوان این جبهه‌اید. نگفتیم سربازان، چون سرباز فقط منتظر است که به او بگویند پیش، برود جلو؛ عقب بیا، بیاید عقب. یعنی سرباز هیچگونه از خودش تصمیم‌گیری و اراده ندارد و باید هر چه فرمانده می‌گوید، عمل کند. نگفتیم هم فرماندهان طراح قرارگاه‌ها و یگانهای بزرگ، چون آنها طراحی‌های کلان را می‌کنند. افسر جوان تو صحنه است؛ هم به دستور عمل می‌کند، هم صحنه را درست می‌بینید؛ با جسم خود و جان خود صحنه را می‌آزماید. لذا اینها افسران جوانند؛ دانشجو نقشش این است.» ۸۸/۶/۸

باری، این روزها که در معرض بمباران اطلاعات درست و نادرست قرار گرفته‌ایم، چاره‌ای نداریم جز بالا بردن قدرت تحلیل سیاسی. وظیفه‌ی جنبش دانشجویی هم در مرتبه‌ی اول، افزایش سطح تحلیل سیاسی خود است و در مرتبه‌ی دوم، همه‌ی افراد جامعه. که اگر این شد، آن وقت است که می‌توان در محقق شدن زودتر افق‌ها و آرمان‌های انقلاب، امیدوار شد. ●

تصویری از شرکت آیت‌الله خامنه‌ای در انتخابات خبرگان رهبری با حضور در مسجد بقیة‌الله میدان بروجردی جنوب شهر تهران | ۱۹ آذر ۱۳۶۱

به مناسبت برگزاری انتخابات نخستین دوره مجلس خبرگان رهبری

حضور شما در هر جایی مایه برکت است

اهمیّت مجلس و اعضای مجلس به‌نحوی است که انسان واقعاً احساس می‌کند که حضور شما در هر جایی ان‌شاءالله مایه‌ی برکت خواهد بود. مجلس خبرگان می‌تواند مظهر تام و تمام این انزال سکینه‌ی الهی باشد؛ چون این انزال سکینه‌ی الهی از نشانه‌های ایمان است: هُوَ الَّذی اَنزَلَ السَّکینَةَ فی قُلوبِ المُؤمِنینَ لِیَزدادوا ایمانًا مَعَ ایمانِهِم؛ این سکینه‌ی الهی، مایه‌ی ازدیاد ایمان و مایه‌ی تقویت ایمان است. ● ۹۴/۶/۱۲

خاطرات رهبری

کلاس درس سیصد نفره

قبل از انقلاب، بعضی از روحانیون، از جمله بنده‌ی حقیر با دانشجوها ارتباطاتی داشتیم... در آن اوقات، بنده در مشهد جلسه‌ای داشتم که بین نماز مغرب و عشاء برگزار می‌شد. پای تخته می‌ایستادم و به قدر بیست دقیقه یا نیم ساعت صحبت می‌کردم. مستمعین هم نود درصد جوان بودند؛ جوان‌ها هم غالباً دانشجو و بعضاً دبیرستانی. یک شب مرحوم شهید باهنر (رحمة الله علیه) مشهد بود، با من آمد مسجد ما. وضعیت را که دید، شگفت‌زده شد. حالا آقای باهنر کسی بود که در تهران با مجامع جوان و دانشجوئی هم مرتبط بود. ایشان گفت که من به عمرم اینقدر جمعیت دانشجوئی و جوان در یک مسجد ندیده‌ام. حالا توی مسجد ما مگر چقدر جوان بود؟ حداکثر مثلاً سیصد و چهل پنجاه نفر. در عین حال برای یک روحانیِ روشنفکرِ مرتبط با جوان‌ها، مثل آقای باهنر، که خودش هم دانشگاهی بود و دوره‌های دانشگاهی را دیده بود و محیط‌های دانشجوئی را می‌شناخت و از فعالیت‌های مذهبیِ به‌روز و متجددانه هم مطلع بود، جمع شدن حدود سیصد یا سیصد و پنجاه نفر جوان چیز عجیبی بود و ایشان را دهشت‌زده و تعجب‌زده کرده بود. ● ۸۹/۴/۲۰

روش تحلیل سیاسی

مشتعل کردن فضای سیاسی مناسب نیست

جریان‌های سیاسی، در جریان‌های گوناگون فکری و سلیقه‌ای مطلقاً مشتعل کردن فضا مناسب نیست. حالا شماها الحمدلله همه‌تان بصیرید، آگاهید، لابد از جریانات خبر دارید و الان همین اوضاعی را که توی کشور هست، می‌بینید که متأسفانه این علیه آن، آن علیه این؛ و دستگاه‌های خارجی چه خوشحالی‌ای می‌کنند؛ تحلیل می‌گذارند رویش: بله، بینشان اختلاف افتاد، نابود شدند، از بین رفتند(!) آرزوهای خودشان را هی مرتباً تکرار می‌کنند. خب، پیداست که این مسئله نقطه‌ی ضعف ماست. نباید بگذاریم این نقطه ضعف ادامه پیدا کند یا افزایش پیدا کند. اینها را باید توجه داشت. حرکت، حرکت متین، مستدل و مستند باشد. ● ۹۰/۴/۱۳